

Beštije

Gašparuš, Andrija

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:834924>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti
Zagreb, Ilica 85

Završni rad

„Beštije“

Andrija Gašparuš,
Preddiplomski sveučilišni studija kiparstva, IV godina

Mentor: red. prof. Peruško Bogdanić

U Zagrebu, 2018. Godine

Beštije

Poput Freuda, Carl Jung je mitovima pristupao ozbiljno. Vjerovao je da mitovi predstavljaju kolektivnu podsvijest čovječanstva kao cjeline ili još ljepše rečeno, mudrost koja je utkana u sve ljude, možda kroz evoluciju, a možda kroz duhovne procese. Time je Jung objašnjavao zašto su mitovi kultura na različitim krajevima svijeta zapanjujuće slični.

„Mitolška priča je simbol, odnosno, skup simboličnih slika proizašlih iz ljudske psihe. Predstavljena je kroz simbole, jer drugačije nije ni moguće, zato što prenosi istinsku poruku koju se riječima ne može objasniti. Mitologija je točka susreta poznatog i nepoznatog, odnosno, ljudske svijesti i podsvijesti. Ona je ljudima nekada služila kao vodič kroz životna iskušenja i životne izazove. Uz ritual i umjetnost, mitologija je činila religijsku cjelinu i ova tri elementa, ako su odvojena, gube na moći svoje poruke. Dio mitova bavi se tematikom sazrijevanja pojedinaca - prijelaz iz djetinjstva i adolescencije (psihološke ovisnosti) u samoodgovornu i neovisnu odraslu osobu. Mitologija je nekoć, kroz svoju univerzalnu poruku, dovodila ljude u sklad sa svijetom u kojem žive.“

Bestia dolazi iz latinskog izraza za krvoločnu i okrutnu zvijer. Za mene označava nešto kaotično, neočekivano i divlje što je dio procesa pročišćenja jer su to motivi od kojih se osoba čisti i nastoji kontrolirati i izbjeći kako bi bila civilizirana i dobra. Svatko od nas u sebi nosi jednu beštiju koja pokušava izaći. Mitološko zlo koje čovjek čuva u sebi i nije ga niti svjestan dok ne izađe. Zato smatram da je mitologija važna kao oblik tumačenja ljudske psihologije, jer moramo biti svjesni razlike dobra i zla i kako sami promičemo jedno i drugo svojim ponašanjima. Svijet snova i svijet mitologije oblikovali su stvarnost i svakodnevicu čovjeka kroz tisućljeća. Bili su ono što je nosilo temeljne vrijednosti i objašnjavalo neobjašnjivo na kreativne i neobične načine. Koliko je i da li je ono u što vjerujemo manje stvarno od onoga što „znamo“? Ipak, naš je um taj koji oblikuje našu stvarnost.

Beštije su bića koja su se pojavljivala u mojim snovima i koje sam tumačio kao određene znakove i gledao na njih kao na nešto što obogaćuje moju stvarnost. Da li je suvremeni način života ugušio iskrenu ljudsku maštovitost, nevinost i predanost relativnosti stvarnosti? Nisu li priče i bajke puno bliži i iskreniji način da si čovjek objasni stvarnosti, ukroti kaos u svojem životu i jasno odredi kodeks svojeg ponašanja i vrijednosti. Povijest je pokazala moć koju priče i riječi mogu imati, stvarajući i rušeći carstva, održavajući kulture i civilizacije tisućama godina. Djela stvaraoca poput Williama Blakea, H. P. Lovecrafta, J. R. R. Tolkina te nažalost nedavno preminulog kipara Igora Mitoraja, prožeta su i žustro zrače zanosom koji donose mitovi, drevna prošlost, neistraženo i mistično. Velika inspiracija za mene je i „Božanstvena komedija“ Dantea Alighierija u načinu i reprezentaciji principa i vrijednosti koji vode čovjeka i umjetnost. Temelji umjetnosti su u kaosu s malo reda, a vrhunac u redu s daškom kaosa.

S razlogom su ovakve vrijednosti oduvijek privlačile ljude neovisno o njihovom obrazovanju, starosti i kulturnoj pozadini.

Ovim radom na neki način pozivam i priželjkujem vraćanje snova, simbolike i mitologije u svakodnevni život jer nas ona tjera da živimo sporije, skromnije i podsjetimo se da postoji nešto veće od nas čemu svi služimo, bili vjernici ili ne.

Beštije su izrađene gradnjom papira na konstrukciju od čelika i potom presvučene staklenom vunom i poliesterom. Svi materijali dopuštaju da izvedba bude gruba, brza i izvedena u trenutku, kao što snovi traju samo trenutak. Staklena vuna i preneseno i doslovno preuzima ulogu bodlji, zagasita crna boja surađuje s tankim i izduženim nogama i vratom da stvaraju dojam pukotina u prostoru i vremenu. Moje nastojanje je da stvaraju određenu prijetnju u prostoru koja će u isto vrijeme privlačiti promatrača zbog toga što mu je prikazano poznato iz vlastite podsvijesti.

Ovo je tematika s kojom se namjeravam nastaviti baviti u dalje, educirajući se na tom području i istražujući slične pojave u umjetničkom svijetu.

Andrija Gašparuš

